

GÁLATAS

Ati pūurore cū ca owariquea, romanos're cū ca owariquere birora ca nii majuropeerije nii. “Doti cūurique ca ĩrore biro mani ca tii nūnūjeerije jūori méé, Cristore mani ca tūo nūnūjeerije jūori pee Ũmureco Pacu yaarā mani nii ea,” cū ca ĩirijere to birora ĩicā nūnūa waami Pablo.

Romanos peera paū wāmeri cūja ca tii niirije maquēre wedemi. Gálatas peera jeyua quejero yapare wide taarique maquēre cūja ca tii niirijere wedemi.

Galaciapū Pablo, Jesús yee quetire cū ca wede niiro, “Ũmureco Pacu mena nii earugarā doti cūurique ca ĩrore biro ca tii nūnūjeepe nii,” ca ĩi wede niirā, “Upū macā tabere ca wide taape nii,” ĩi niupa. Ate niupa Pablo cūjare cū ca wede majiorique.

Ũucā Pablōre, Jesucristo cū yee quetire cū ca wede doti cojoricu cū ca niirijere ca bii camota niirugarijere, “Mūjare cūja ca wede maa wijiorije peere tii nūnūjeema ĩirā, añurije mūja ca tii niimiriquere, mūja ca tūo nūnūjeemiriquere, camotati nūnūa waarā mūja bii,” cū ca ĩi owa cojorique nii.

To biro ĩicā, “Wiogu majuropeera yeri tutuarique cū ca tiicojoricu yū nii, ũucā Añurije Queti yū ca wederije cāare cū jūorira tee cāare yū wede,” cūjare ĩi majio nūnūa waami. “Bojoca méé yeri tutuarique yūre tiicojowa. Aperā cū yee quetire cū ca wede doti cojoricarā méé teere yūre tiicojowa,” ĩi wede nūnūa waami. “Ate Añurije Queti wado nii, Ũmureco Pacu manire cū ca boo paca ĩariquere Cristore tūo nūnūjeema ĩirā, mani ca būa earo manire ca tiirije,” ĩi wedemi (3.1—4.31).

Cristore ca tūo nūnūjeerā, aperāre ca doti ecotirāre biro niiriquere díamacū wedemi. “To biirije pee biiya mūja cāa, mūja ca tii nūnūjeerijere tii nūnūjeeticāña; doti cūurique ca dotirije cāare tii nūnūjeeticāña,” cūjare ĩi wede majiomi (5.1—6.10). Jeyua quejero yapare wide taaricu, ũucā ca wide taaya manigu, mani ca niirijea wapa mani, tūgoeña wajoa, wāma upū mena pee niirāre biro mani ca biirije pee nii ca wapa cutirije ĩi, wede majio yapano eami (6.15).

Galacia macārãre Pablo cū ca queti owa cojorica pũuro

1 ¹Yũ Pablo, bojoca cūja ca wede doti cojoricu méé, Jesucristo majuropeera, ñucã cū Pacu Ñmureco Pacu, cū ca cati tuaro ca tiiricũra, cū ca wede doti cojoricu, ²mani yaarã, Jesucristore ca tuo nũñjeerã, yũ mena ca niirã niipetirã mena, Galacia macãrã Jesucristore ca tuo nũñjeerã niipetirãre yũ añu doti cojo.

³Mani Pacu Ñmureco Pacu, Wiogu Jesucristo, añuro cū ca tii bojarije, añuro jicãri mena niiriquere m̃jare cū tiicojojato. ⁴Jesucristo, mani ca ñañarije wapa bii yaiupi, mani Pacu Ñmureco Pacu cū ca boorore birora, ano mani ca cati niiri cuure ñañaro ca bii niirijere manire ametũenerũ. ⁵Ñmureco Pacu cū ca añu majuropeerije to birora to niicõa nijjato. To biro to bijjato.

Añurije queti apeye mani

⁶Yũ tũgoeñarique pai jañu, apeye añurije queti méé peere tuo nũñjeerũgarã, yoari méé peti Cristo añuro cū ca tii bojarije jũori m̃jare ca jũoricu Ñmureco Pacure m̃ja ca camotatirijere. ⁷Biirõpũa, apeye añurije queti mani. To ca bii pacaro, niima jicãrã m̃jare no ca boorora ñi maa wijiori, Cristo yee añurije quetire ñañarije biro ca jeeñõrũgarã. ⁸Ape tabera

jãa mena macũ ñnora, ñucã Ñmureco Pacu pũto macũra, añurije queti m̃jare jãa ca wederique ñno méérena m̃jare cūja ca wedejata, jũmureco Pacu ñañaro cū ca tiirije c̃jare to bii ñaapeajato! ⁹Mee, jũguero m̃jare yũ ca ñiriquerena m̃jare yũ ñi nemo ñucã: Jicũ ñno añurije queti m̃ja ca tuo jũoriquere ñno méérena cū ca wede yujujata, jũmureco Pacu ñañaro cū ca tiirijere ca tamũo yaigũ cū nijjato!

¹⁰Yũa, bojocara, “Añu majuropeecãmi,” yũre cūja ca ñi nũcũ bũorijere yũ amaati. Ñmureco Pacu pee, “Añujañu,” cū ca ñirije peere yũ ama. Bojoca menara añuro tuarũgũ yũ ca tiirije méé nii. Bojoca cūja ca ña biijejarijere yũ ca tiijata, Cristore pade bojari majũ méé yũ niibocu.

Pablo cū ca paderique

¹¹Yũ yaarã, atere majiña: Añurije queti yũ ca bue majiorijea, bojocara cūja ca ñi jeeñoriquere méé nii. ¹²Jicũ bojocũ ñno peerena cū ca majirijepũre tiicojo eco, bue majio eco, ca biiricũ méé yũ nii. Jesucristo majuropeera teere yũ ca majiro tiiwi.

¹³Ména jũguerõpũra judíos cūja ca nũcũ bũorijere tii nũcũ bũo niigũ yũ ca biiriquere,

Jesucristore ca tuo nũnũjeerãre yũ ca jãa peotirũga yujuriquere, mũja queti tũojacupa. ¹⁴Judĩos cũja ca nũcũ bũorijere tii nũcũ bũo niigu, yũ mena ca maja nũcãrã ametũenero yũ ñicũ jãa niiquĩricarã cũja ca tii jũo dooriquere jĩcã wãme ñnoacã tii dũaricaro maniro ca tiigu yũ niiwũ. ¹⁵To ca bii pacaro, Æmũreco Pacũ pea bũaro ca maigu niiri, yũ ca baũaparo jũgueropũra yũre beje amiupi. Cũ ca boori tabe ca niiro, ¹⁶cũ Macãre yũ ca majiro yũre tiwi, judĩos ca niitirãre cũ yee añurije quetire yũ ca wedepere biro iĩgu. Yũ pea, jĩcũ ñno peerena ate maquẽre yũ jãĩnatiwũ. ¹⁷Ñucã yũ jũguero Jesús buerã ca niiricarã Jerusalén'pũ ca niirã cãare iagũ waarucu, yũ tiitiwũ. Cũjare iagũ waatigũra, yoari méera Arabia yepa pee yũ waacoawũ. Jiro yũ tua doowũ ñucã Damascopũ.

¹⁸Itia cũma jiropũ Jerusalén'pũre, Pedrore^a yũ iagũ waawũ. Cũ mena quince gũmũgira yũ niiwũ. ¹⁹Aperã Jesús buerã ca niiricarã peera, jĩcũ ñno peerena yũ iatiwũ. Wiogu Jesucristo bai Santiago wadore yũ iawũ. ²⁰Ano mũjare yũ ca owa cojorijera, ñi ditogu méé yũ ñi. Æmũreco Pacũ cãa majimi.

²¹Jiro Siria, to biri Cilicia yepari pee yũ waawũ ñucã. ²²Judea yepa macãrã

Jesucristore ca tuo nũnũjeerã pea, yũre ña ñaatiwa ména. ²³“Manire ñañaro ca tiirũga nũnũjeericũ, mecũra añurije queti cũ ca tii yaio nũcõrũgariquerena wede yujujagu,” cũja ca iĩrije queti wadore tũorucuupa. ²⁴To biro yũ ca biirije jũori, Æmũreco Pacũre baja peo ñjea niirucuupa.

**Jesús buerã ca niiricarã
mena Pablo cã ca biirique**

2 ¹Pũa amo peti, dũpore baparica penituario ca niiri cãmari^b jiro Bernabé mena yũ waawũ ñucã Jerusalén'pũ. Tito cãare yũ ami waawũ. ²Æmũreco Pacũ “Toorpũ ca waarpũ mũ nii,” yũre cũ ca iiro macã yũ waawũ. Toorpũ ea, cũjare ca jũo niirãre biro ca niirã mena wado neari, judĩos ca niitirãre añurije queti yũ ca wederiquere yũ wedewũ, niipetirije yũ ca bii yujurique watoa maquẽ peti tuare iĩgu. ³Ñucã Tito, griego bojocũ, yũ ca bapa cũti waaricũ cãa, jeyua quejero yapare wide taariquere tii dotiya maniwi. ⁴To biro jãa ca biri tabere jĩcãrã, Jesucristore ca tuo nũnũjeerãre biro ca bii ditorã cũja mena iĩña manirã, jãa watoare jãa waaupa. Cristo Jesús jũori doti cũurique ca iĩrore biro tii nũnũjeetirãra, añuro jãa ca niirijere ña duti coteupa, ñucã doti cũuriquere ca tii nũnũjeerã jãa ca niiro tiirũgarã. ⁵Jãa pea jĩcã nimaro

^a 1.18 Griego wederique mena Cefas. ^b 2.1 Catorce cãmari.

uno peera cūjare jāa īi ametua nūcā ecotiwu, díamacū ca niirije añurije queti to birora mājapure ca niicōa niipere boojāma īirā.

⁶Ca nii majuropeerāre biro bojoca cūja ca īarā pea, apeye wāma wāme unora yure wede majio nemorucu tiitiwa. (To biro ca biirā cūja ca niirijere buaro yu īiti yua. Ūmureco Pacua bojoca baurique jworira ca īa bejegu méé niimi.) ⁷Īitirāra, “Ūmureco Pacu, Pedrose, judíos're añurije quetire cū ca wede doti cojoricarore birora, judíos ca niitirāre añurije queti cū ca wede dotiricu niimi,” yure īi īa majiwa. ⁸Ūmureco Pacu, Pedrose judíos're añurije quetire ca wede doti cojoricara, yu cāare judíos ca niitirāre añurije quetire yure wede doti cojowi. ⁹To biri Santiago, Pedro, Juan, Jesucristore ca tuo nunjeerāre ca jwo nii majuropeerā, añurije Ūmureco Pacu yee maquēre yu ca boca amiriquere majiri, Bernabére, yure, amo űee, jāare tiywa, “Jāa mena macārāra mūja niirucu,” cūja ca īirijere īnorā. To biro tii, “Mūja, judíos ca niitirāre añurije quetire mūja ca wedero uno, jāa pea judíos're añurije quetire jāa wederucu,” jāare īiwa. ¹⁰To biro īi, “Ca boo pacarāre mūja īa peowa petopura,” jāare īiwa, tee wadore buaro yu ca tiiruga tūgoēnarije petire.

**Pablo, Antioquíapū
Pedrose cū ca tutirique**

¹¹Pedro, Antioquíapū cū ca waarica tabere, űañaro biiricaro

cū ca tii niirije wapa cūre yu tutiwa. ¹²Ména, Santiago cū ca tiicojorā cūja ca eaparo jūguero, judíos ca niitirā mena baarucuupi. Cūja ca earo, jeyua quejero yapare wide taariquere ca tii nunjeerāre uwima īigu, cūjare camotati, cūja mena baa, bapa cuti, tiitiupi. ¹³Aperā judíos, Jesucristore ca tuo nunjeerā cāa, watoara Pedro cū ca bii dito niirije peere cūre biro tii nunjeecoaua. Nūcā Bernabé menapura to birije watoara cūja ca bii dito niirije cūjare biro biro bii nunjeecoaupi.

¹⁴To biri añurije queti ca īirore biro cū ca tiitiro īagu, niipetirā cūja ca tuo cojoropu, o biro yu īiwu Pedrose: “Mna judío bojocu nii pacagu, judío bojocu méere biro mu bii nii. To bii pacagu, űűee tiigu judíos ca niitirāre judíos're biro pee cūja ca niiro mu tiirugati?

¹⁵”Mania baarāpura mee, judíos ca nii jwo dooricarā mani nii. Ūmureco Pacure ca majitirā űañarije ca tiirā méé mani nii. ¹⁶To ca bii pacaro jicū uno peera doti cūurique ca īirore biro cūja ca tii nunjeerije jwori méé, Cristo Jesús're díamacū tuo űncu buorique jwori pee añurā mani ca tuaro ca tiirijere mani maji. Mani cāa, Jesucristorena díamacū mani tuo nūcū buowu, doti cūurique ca dotirore biro mani ca tii nunjeerije jwori méé, cūre mani ca tuo nunjeerije jwori, ca űañarije manirāre biro Ūmureco Pacu cū īajato īirā. Doti cūurique ca īirore biro ca tii nunjeegua,

jĩcũ ɯno peera, ‘Añugũ niimi,’ ñi ecotirucumi.

¹⁷”Cristo jɯori añurã mani ca niirugarije ca nii pacaro, ñañarije ca tiirã mani ca niirije nii bau nii eacã, ¿to docare atea, ‘Cristora ñañarije ca tiirã mani ca niiro tiimi,’ ñirugaro to ñiti? Biiti. ¹⁸Jĩcũ, cũ ca tii yaio bateriquepũrena ñucã cũ ca tii jeeñocãjata, cũ majuropeera ñañarijere tii bui cutigu tiimi. ¹⁹Doti cũuquĩrique jɯorira doti cũurique peera ca bii yai weoricũ yũ nii, Ʋmũreco Pacũ mena pee yũ ca cati niipere biro ñigu. ²⁰Cristo menara teere yũ bii yai weowũ. To biri yũ majurope cati niigu méé yũ bii. Cristo pee yũpũre niimi. Mecũ ati upũ yũ ca cati niirijera, Ʋmũreco Pacũ Macũ yũre mai, yũre bii yai boja, ca biiricũre díamacũ tuo nũcũ Ɂurique jɯori yũ cati. ²¹Ʋmũreco Pacũ cũ ca mai ñariquere yũ junati. Doti cũurique jɯorira añurã niirique to ca niijata, Cristo watoa petira bii yaibojacupi.”

**Doti cũurique, to biri
díamacũ tuo nũcũ Ɂurique**

3 ¹¡Galacia macãrã wedericaro ca tɁotirã! ¿Ñiru mɁjare cũ doa mecũori, Jesucristore yucũ tenipũ cũja ca paa pua tuu jĩarique queti, díamacũ ca niirije mɁjare jãa ca wederiquere cũja tuo nũnɁeeticãjato ñigu? ²Ano

mɁjare yũ ca jãĩña cojorije wadore yũre mɁja ca yũũro yũ boo. ¿Doti cũuriquere mɁja ca tii nũnɁeeriye jɯori, Añuri Yerire mɁja ñeeri? ¿Díamacũ tuo nũcũ Ɂurique mena añurije quetire mɁja ca tɁurique jɯori pee méé Añuri Yerire mɁja ñeeri? ³¿To cõro peti wedericaro ca tɁotirã mɁja niicãti? ¿Añuri Yeri mena pee ca bii nũnũ dooricarã nii pacarã, mecũra yua, mɁja majurope mɁja ca tii niirije mena añurã mɁja niiruga tũgoẽati? ⁴¿Yee petira ñããaro mɁja bii Ɂuañaacãri? To cõro watoa peti mɁja biitijacupa. ⁵Ʋmũreco Pacũ, cũ yũn Añuri Yerire mɁjare tiicojo, mɁja watoare ca ña ñaãña maniri wãme tii, cũ ca tijata, ¿doti cũurique ca ñiire biro mɁja ca tiirije jɯori cũ tiiti? ¿Díamacũ tuo nũcũ Ɂurique mena añurije quetire mɁja ca tuo nũnɁeeriye jɯori pee méé cũ tiiti? ⁶Abraham menare o biro biipua: Abraham, Ʋmũreco Pacũ cũ ca ñirijere “Cũ ca ñiire birora tiirucumi,” ñi tɁoupi. Tee jɯorira, “Añugũ niimi,”^c ñi ecupi.

⁷To biri mɁja, díamacũ ca tuo nũcũ Ɂurã, Abraham pãamerã ca nii majuropeerã cũja ca niirijere ca majiparã mɁja nii. ⁸Ʋmũreco Pacũ wederique, judíos ca niitirãre díamacũ cũja ca tuo nũcũ Ɂurije jɯorira, Ʋmũreco Pacũ añurã cũja ca niiro cũ ca tiipere ñiirora, o biro

^c 3.6 Gn 15.6.

ĩi, ate añuriye quetire wede jũgueupa Abraham're: "Mũ jũori, bojoca poogaari cõrora añuro tii ecorucuma," ĩiupa.^d ⁹To biri díamacũ ca tũo nũcũ bũorã, Abraham díamacũ ca tũo nũcũ bũoricũ menara, añuro tii ecoma Æmũreco Pacũre.

¹⁰Doti cũurique ca ĩirore biro ca tii nũnũjeerã, ñañaro ca tii ecomparã niima, Æmũreco Pacũ wederique o biro ĩi: "Doti cũurique owarica pũuropũ ca ĩirore biro ca tii nũnũjeetigua, ñañaro biirucumi," ĩi.^e ¹¹To biri ĩa majiricarora, ĩĩcũ ũno peera doti cũurique ca ĩirore biro cũ ca tii nũnũjeerije jũorira, añũgũ tuatimi Æmũreco Pacũ cũ ca ĩa cojorore. Æmũreco Pacũ wederique o biro ĩi: "Añũgũ, díamacũ tũo nũcũ bũorique jũorira cati niirucumi," ĩi.^f

¹²Doti cũuriquea, díamacũ tũo nũcũ bũorique maquẽ mée niĩ. O biirije pee ĩi: "Doti cũurique ca ĩirore biro ca tii niĩgũ, tee jũorira cati niirucumi," ĩi.^g

¹³Cristo, doti cũurique ñañaro mani ca biiro ca tiĩboriquere, cũ majuropeera mani yee jũori ñañaro manire tamũo yai bojaupi. O biro ĩi owarique nii: "Yũcũgũrũ ca paa pua tuu eco yaĩgũ, ñañagũ peti niimi," ĩi.^h

¹⁴Ate to biro biĩupa, Æmũreco Pacũ Abraham're, "Añuro yũ tiirucu," cũ ca ĩirique Cristo Jesús jũori bojoca poogaari

niĩpetirore ca eapere biro ĩiro, ñũcã díamacũ tũo nũcũ bũorique jũori, "To biro yũ tiirucu," cũ ca ĩiricarore biro Añuri Yerire ñee, mani ca tiĩpere biro ĩiro.

Doti cũurique, to biri "O biro yũ tiirucu," cũ ca ĩirique

¹⁵Yũ yaarã ĩĩcã wãme mũjare yũ ĩi cõõña wederucu. ĩĩcũ bojocũ, "O biro yũ tiirucu," cũ ca ĩirijere, cũ wãme owa tuu nemocã cũ ca tiĩjata, ĩĩcũ ũno peera, "Añuti," ĩi majiti, ñũcã ape wãme ĩi nemo, tii majitimi.

¹⁶Tũoya atere. Æmũreco Pacũ Abraham're, to biri cũ pãramire, "O biro yũ tiirucu" ĩiupi. Æmũreco Pacũ wederique paũrũre: "Mũ pãramerãre," ĩiti. ĩĩcũrena, "Mũ pãramire," ĩi, Cristo wadore.ⁱ ¹⁷Atere o biro mũjare ĩĩgũ yũ ĩi: Æmũreco Pacũ Abraham're, "O biro yũ tiirucu" cũ ca ĩiriquere, cuatrocientos treinta cãmari ĩiropũ doti cũurique ca biĩ earique pea, to biro Æmũreco Pacũ cũ ca ĩi cũuriquere ca wapa manirije ca tuaro tii majiti. ¹⁸Æmũreco Pacũ, "Yũ tiĩcojorucu" cũ ca ĩĩricũ, Moisés cũ ca doti cũurique jũorira cũ ca biĩ eajata, "O biro yũ tiirucu," Abraham're cũ ca ĩirique wapa manibojacupa. Æmũreco Pacũ pea Abraham're, "To biro yũ tiirucu," cũ ca ĩiriquere, wapa manirora cũre tiĩcojupi.

^d 3.8 Gn 12.3; 18.18; 22.18. ^e 3.10 Dt 27.26. ^f 3.11 Hab 2.4. ^g 3.12 Lv 18.5.
^h 3.13 Dt 21.23. ⁱ 3.16 Gn 12.7; 13.15; 24.7.

¹⁹To docare, ¿doti cūuquĩrique pea ñee peere ñiro to nii eaupari? Jiroꝑũ, bojoca cūja ca ametuene nũcãrije jũori bii eaupa. Tea “To biro yũ tiirucu,” Æmũreco Pacũ cũ ca ñiricu cũ ca earoꝑũ bii yapano eaupa. Doti cūuriquere Æmũreco Pacũ pũto macãrã Moisés menaꝑũ bojocare wede majio cojoura. ²⁰To ca bii pacaro jĩcũra cũ ca ñi nijata, ca ñi bojari majare booti. Æmũreco Pacũa jĩcũra niimi.

Doti cūurique ca tiirique

²¹To biro to ca biijata, doti cūuriquea, Æmũreco Pacũ: “O biro yũ tiirucu,” cũ ca ñiriquere, “¿Ca bii camotarije to niiti?” Biiti. Doti cūuriquera caticõa niiriquere to ca tiicojojata, añurã mani ca niiro ca tiirije cãa doti cūurique jũorira niibojacupa. ²²Æmũreco Pacũ wederique: “Niipetirãꝑũra ñañarijere ca tii nũnũjeerã niima,” manire ñi majio, Jesucristore díamacũ tũo nũcũ bũoriquere jũori, “O biro yũ tiirucu,” cũ ca ñiriquere cũre ca tũo nũnũjeerãre tiicojorique to nijato ñima ñiro.

²³Ate díamacũ tũo nũcũ bũoriquere ca eaparo jũguero, doti cūurique pea, do biro mani ca bii majitiro manire tii niupa; díamacũ tũo nũcũ bũoriquere ca bii bau nii earoꝑũ, to biro manire tii niupa. ²⁴To biro biima ñiro, doti cūurique pea manire ca jũo waarije Cristore mani ca majiro ca tiirije niupa, díamacũ tũo nũcũ bũoriquere

jũori añurã mani ca niipere biro ñiro. ²⁵To biri mecũra, díamacũ tũo nũcũ bũoriquere ca earicaro jiro, doti cūurique ca dotirijere ca tii nũnũjeerã mée mani nii yua.

²⁶To biri mũja niipetirã, Cristo Jesús're díamacũ tũo nũcũ bũoriquere jũori, Æmũreco Pacũ puna mũja nii. ²⁷Cristore díamacũ tũo nũcũ bũo, ca uwo coe dotiricarã niiri, Cristorena ca catiro jãña niirã mũja nii. ²⁸To biri judío, griego, pade coteri majũ, añuro ca niigũ, amũ, nomio, “Yũ nii” ñirique mani, Cristo Jesús jũori, mũja niipetirãꝑũra jĩcã upũra niirã mũja bii. ²⁹Cristo yaarã mũja ca nijata, Abraham pãramerã peti niirã mũja bii, Æmũreco Pacũ, “O biro yũ tiirucu,” cũre cũ ca ñiriquere ca cũo eapara peti.

4 ¹Atere mũjare ñirũgũ yũ ñi: Cũ pacũ cũ ca cũorije niipetirijere ca cũorũ, wimagũ cũ ca nijata, jĩcũ pade coteri majare birora biicãmi ména, niipetirije ca cũo earũ nii pacagũ. ²Cũre ña nũnũjee, cũ yee maquẽre ña cote, ca tii niirã niima, cũ pacũ cũ ca cõorica suu ca earoꝑũ. ³Mani cãa to biri wãmera ca tũgoeña bayi maja nũcãtirã niirã, ati yepa maquẽ ca doti niirijerena ca tii nũnũjeerã mani niirucuwu. ⁴Cũ ca cõorica suu ca earo, Æmũreco Pacũ cũ Macũre tiicojoupi; jĩcõ nomio doti cūuriquere ca tii nũnũjee niigorũre baaupũ, ⁵doti cūuriquere ca tii nũnũjeerãre

ametɔeneri, Ɛmɔreco Pacɔ puna peti mani ca niiro manire tiirɔɔɔ. ⁶Mee mɔja, cɔ punarɔ mɔja nii. To biri Ɛmɔreco Pacɔ, cɔ Macɔ yɔɔ Aɔuri Yerire mɔja yeripɔre tiicojoui, o biro ca iigɔre: “¡Abbá! ¡Cáacu!” ca iigɔre. ⁷To biri pade coteri majɔ^k méé mɔ nii. Ɛmɔreco Pacɔ macɔ pee mɔ nii. Cɔ macɔ mɔ ca niiro macɔ, cɔ ca tiicojopere ca cɔorɔ mɔ ca niiro mɔre tiimi.

**Galacia macārā juori Pablo
cū ca tɔgoeña pairique**

⁸Jɔguerɔpɔre Ɛmɔreco Pacɔre ca majitirā niirā, Ɛmɔreco Pacɔ méérena iɔ nɔcɔ buori maja mɔja niipɔ. ⁹Mecɔra Ɛmɔreco Pacɔre ca majirā nii pacarā, o biro pee iijata, Ɛmɔreco Pacɔ cɔ ca majirā nii pacarā, ¿nee tiirā ñucā, mɔja ca tii jɔo doorique aɔuro niiricaro ca tiitirije ca wapa manirije peerena mɔja tiirɔga tɔgoeña tuenecāti? ¿Teere tii nɔnɔjeeri majara mɔja nii yaicārɔgati? ¹⁰Mɔja boje rɔmɔrɔre, muipɔare, ca wato cɔtiri yɔtearɔre, cɔmarɔre, to birora boje rɔmɔri mɔja tii nɔcɔ buocā nɔnɔ waa tee cāare. ¹¹Mɔja watoare aɔurije quetire yɔ ca wederiquere, “¿Watoa retira yɔ iicābujapari?” yɔ iɔ uwi jāa jaɔu.

¹²Yɔ yaarā, mɔjare biro yɔ ca biiricarore birora mɔja cāa, “Yɔre biro biia,” mɔjare yɔ

iɔ. “Ñañaro yɔre mɔja tiiwɔ,” iigɔ méé yɔ iɔ biigɔrɔa. ¹³Mee mɔja majicu, aɔurije quetire mɔjare wede jɔoɔ, diarique cɔti pacagɔ mɔjare yɔ ca wede yujuriquere. ¹⁴Yɔ diarique pea, mɔja ca biirique cɔtirijere yɔ ca majipere biro iɔro biiwɔ. “Docuoro diarique paimi” yɔre iɔ iɔa juna, yɔre doo, mɔja tiitiwɔ. To biro iitirāra, jicɔ Ɛmɔreco Pacɔ yɔ cɔre queti wede bojari majɔre ca tiirāre biro, ñucā Cristo Jesús'rena ca tiirāre biro, yɔre mɔja ñeewɔ. ¹⁵¿To biro mɔja ca bii wɔjea niirique pea do biro to biiri yua? Ca tiipe ɔno to ca niijata, mɔja capegaarɔre jade wee jeeri, yɔre ca tiicojocāparāre biropɔ mɔja biimiwɔ. ¹⁶¿Mecɔra, mɔja ca biirique cɔti niirijere iɔ bau niima iigɔra, mɔja ca iɔa tutigɔ yɔ niicātimiti?

¹⁷Iɔ dito yujuri maja buaro mɔjare mai uwa jeoma biirārɔa. Buari, aɔuri wāme tɔgoeñarique mena méé to biro mɔjare iɔma. Aɔurije queti mɔjare jāa ca wederiquere camotatiri, “Jāa ca iirije peere cɔja tɔo nɔnɔjeejato,” iirā iɔma. ¹⁸Aperāre mai uwa jeojata, aɔujaɔu biirɔrɔa, buari aɔuri wāme tɔgoeñari iijata. Mɔja mena yɔ ca niiro wado méé, yɔ ca manijata cāare to birora ca biicōa niipe nii. ¹⁹Yɔ puna yɔ ca mairā, mɔja juori jicō nomio macɔ cɔtigo doogo, puniro cō ca wijiorore biropɔ yɔ

^j 4.6 Arameo wederique mena “Cáacu” iirɔgaro iɔ. ^k 4.7 “Doti cūuriquere ca tii nɔnɔjeeɔ méé mɔ nii,” iirɔgaro iɔ.

bii nii. Cristore díamacũ mũa ca tũo nũcũ bũo jeeñacoaropũ to biro yũ bii yerijãarucu. ²⁰Mecũra mũa mena yũ niicãrũgamijapa, añũ jañuri wãmera mũjare yũ ca wedepere biro ñĩgũ. Mũa ca bii niirijere ñee pee yũ ñi majiticã.

**Agar, Sara menare ñi
cõõña wederique**

²¹Mũa, doti cũuriquere ca tii nũñjeerũgarã, jĩcã wãme yũre ñiña. ¿Ñee tiirã doti cũurique ca ñirijere añuro mũa tũo ñeetiti? ²²O biro ñi owarique nii: “Abraham pũarã puna cõtĩupi; jĩcũ pade coteri majo macũ, apĩ cũ nũmo majurope macũ, niĩupa,” ñi.^l ²³Cũre pade coteri majo macũ pea, bojoca boorica wãme jũori baũaupi. Cũ nũmo majurope macũ pea, Æmũreco Pacũ, “To biro yũ tiĩrucu,” Abraham're cũ ca ñirica wãmere biro to biijato ñĩgũ baũaupi.

²⁴Ate to biro ca biĩriquea, ca bii cõõñarije niiro bii. Cũja pũarã nomia, pũa wãme ca niirijere bii cõõñarã biima. Jĩcõ Sinaĩ buuropũ doti cũurique cũja ca boca amiriquere nii cõõõago biimo. Agar puna teere ca tii nũñjeerã ca niĩparã niĩupa. ²⁵Agar, Arabia yerapũ ca niiri ãtã buuro, Sinaĩ Buurore ca bii cõõõago niimo, mecũrire Jerusalén macã ca niiri macãre. To biri tii macã, tii macã macãrã menapũra doti cũuriquere tii nũñjeema ñirã, pade coteri

majare biro biima. ²⁶Æmũreco tutipũ ca niiri macã Jerusalén pea añuro niicã, mania tii macã macãrã mani nii.

²⁷Æmũreco Pacũ wederique o biro ñi:

“Ëjea niĩña mũ, ca puna manigo, jĩcãti ñno peera ca macũ cõtĩ ñaatigo. Di rũmũ ñno peera macũ cõtĩ, punirije tamũo, ca bii ñaatigo, acaro bui ñjea niĩña. Ca waa weo ecorico pea, ca manũ cõtigo ametũenero puna cõtĩrucumo,” ñi.^m

²⁸Yũ yaarã, mũa cãa Sara macũ Isaac're birora, “O biro yũ tiĩrucu,” cũ ca ñirique jũori, cũ punaarã mũa nii. ²⁹Tii cuupũre bojoca boorica wãme jũori ca baũaricũ, Añuri Yeri jũori ca baũaricũre ñañaro cũre tiĩrũga nũñjeepi. Mecũri cãare to birora bii. ³⁰To docare, ¿do biro to ñiti Æmũreco Pacũ wederique? O biro ñi: “Pade coteri majora, cõ macũ menara cõacãña. Cõ macũa, cũ nũmo majurope macũ menara cũ pacũ yeere cũo nũñjee majitimi,” ñi.ⁿ ³¹Yũ yaarã, to biri wãmera mani cãa, pade coteri majo puna mée mani nii; añuro ca niigo puna pee mani nii.

Cristo jũori añuro niirique

5 ¹Cristo manire ametũeneupi, añuro mani ca niipere ñĩgũ. To biri añuro mũa ca niirijere añuro

^l 4.22 Gn 16.15; 21.2-3. ^m 4.27 Is 54.1. ⁿ 4.30 Gn 21.10.

tugoeña bayi, niicãña. Ñucã doti cūriquere tii nūñjee peoti majitirã m̃ja ca biiriquere tii nūñjee nemoticãña.

²Añuro t̃oyaya. Ỹ Pablo m̃jare ỹ ñi, m̃ja jeyua quejero yapare wide taariquere m̃ja ca tijata, Jesucristo m̃jare c̃ ca ametuenerique pea wapa manirucu. ³M̃jare ỹ ñi nemorucu ñucã: No ca boogu jeyua quejero yapare ca wide taa dotigua, doti cūriquere ca ñirije niipetirora c̃ ca tiipera niicãro bii. ⁴M̃ja mena macãrã jicãrã añurã niirugama ñirã, doti cūriquere ca tii nūñjeerã, Cristore ca camotatiricarãp̃ niima. Æm̃reco Pac̃ c̃ ca mai ñarijere ca junarã niima. ⁵Mani pea Añuri Yeri c̃ ca tii nemoro mena, díamac̃ t̃o ñc̃ b̃oriquere j̃ori, añurã mani ca nii eapere mani yue nii. ⁶Cristo Jesús mena mani ca nijata, jeyua quejero yapa wide taaricarã, ñucã ca wide taaya manirã niiriquea wapa mani. Ca wapa cutirijea díamac̃ t̃o ñc̃ b̃o, tee díamac̃ t̃o ñc̃ b̃oriquera ameri mairicaró ca tiirije nii.

⁷M̃ja, Jesucristo yee quetire añuro m̃ja t̃o nūñjee ññna waaw̃ ména. ¿Ñiru díamac̃ ca niirijere m̃ja ca t̃o nūñjee yerijãaro c̃ tiiri? ⁸M̃jare ca j̃oricu Æm̃reco Pac̃ méé to biro m̃jare tijacupí. ⁹Petoacã, baariquere ca wauaro^o ca tiirijere

baariquerep̃re j̃aricarora, teere j̃o waua peticoa.

¹⁰Biig̃p̃ra, “Bojorica wãme tugoeñatirucuma,” ỹ ñi tugoeña bayicã mani Wiogu mena. No ca boori wãmera m̃jare ca ñi maa wijio yujugu doca, “To biro ca biigu niimi,” ñiricaró maniro, ñañaro tii ecorucumi. ¹¹Ỹ yaarã, ména, jeyua quejero yapare wide taarique maquẽrena ỹ ca wede majiocõa nijata, ñee peere ñirã cõro judíos, ñañaro yure tiiruga nūñjeetibocuma. Teerena ỹ ca ñicõa nijata, Jesucristo manire c̃ ca bii yai bojariquere queti to cõro peti c̃jare ajienetibocu. ¹²¡Jeyua quejero yapare wide taarique maquẽre m̃jare ca wede mec̃o yujurã, c̃ja majuropeera añurop̃ c̃ja ca wide weo peoticã yerijãa waajata, añucãbocu petop̃ra!

¹³M̃ja ỹ yaarã, doti cūriquerena tii nūñjeecã niirema ñig̃ra c̃ ca j̃oricarã m̃ja nii. B̃ari, doti cūriquere tii nūñjeetirãra añuro c̃ja nijato ñig̃ra c̃ ca j̃oriquerena m̃ja up̃ri ca boorore biro tiirique pee jeeñoticãña. To biro tiitirãra, m̃ja ca niiro cõrora ameri mairique mena pee ameri tii nemo niiña. ¹⁴Niipetirije doti cūriquere ate: “M̃ja majurope m̃ja ca mairore birora m̃ja p̃to macãrã cãare maiña,”^p ca ñirije wadora nii peoticã cojo. ¹⁵Bojoca catiri niiña. M̃ja majuropeera ameri baca,

^o 5.9 Levadura. ^p 5.14 Lv 19.18.

ameri baa mɔja ca tiijata, mɔja majuropeera ñañaro mɔja ameri tii yaio yapari cɔtire.

Añuri Yeri cū ca tii niirije

¹⁶To biri o biro yɛ ïi: Añuri Yeri mɔjare cū ca dotirije wadore tii niña. Ñañarije mɔja upɔri ca boorore biro mɔja ca tiiruga tɔgoɛñarijere tii nɛnɛjeeticãña. ¹⁷Ñañarije mani upɔri ca boorore biro mani ca tiiruga tɔgoɛñarijea, Añuri Yerire ca junarije nii. Ñucã, Añuri Yeri pee cãa, mani upɔri ca boorore biro mani ca tiirijere ca junagɔ niimi. Tea, pɔarã ameri ïa junaricarore biro bii. To biri mɔja ca tiirugari wãme peere mɔja tii majiti. ¹⁸Añuri Yeri pee mɔjare cū ca majiojata, doti cūriquerere ca doti ecorã mée mɔja niirucu.

¹⁹Ñañarije tiiriquerere ca tii nɛnɛjeerãra ïa majiriquerera niicã: nɛmo cɔti, manɛ cɔti, bii pacarã epericarã cɔtirique, nɛmo mani, manɛ mani, bii pacarã tii eperique, tiirica wãme cõrora ca tiiya manirije, ²⁰weericarãrena ïi nɛcū buorique, doa eperique, ïa tutirique, jicãri mena ca niña manirije, doe peerique, aja pairique, jicãri mena ca tii nii majiña manirije, bojorica wãme tɔgoeña dica watirique, ²¹ïa ɔgo ajiarique, jiarique, cūmurique, baa pacarique, ñucã apeye tee ɛnore paɛ wãmeri tiicãma. Jɔguero mɔjare yɛ ca wede majioricarore birora mecū cãare mɔjare yɛ ïi nemo ñucã: Atere

ca tii niirã Ɛmureco Pacɛ cū ca doti niiri tabepɔre eatirucuma.

²²Añuri Yeri cū ca tii niirije pea: ameri mairique, ɔjea niirique, añuro niirique, tɔgoeña bayirique, bojoca añurique, añuro tiirique, to birora díamacū tɔo nɛcū buocõa niirique, ²³ɔjero macū ca niña manirije, ca bii buiyeerijere tɔgoeña ametɔene bayirique, nii. Atera jicã wãme peera doti cūurique ca ïi camotarije mani. ²⁴Cristo Jesús yaarã ca niirã, ñañarã cūja ca niiro ca tiirijere, cūja upɔri ca boorore biro ñañarije cūja ca tiirije menara, Cristo menara teere ca bii yaí weoricarãpɔ niima. ²⁵To biri Añuri Yeri mena mani ca niijata, Añuri Yerira manire cū ca majiorijere ca tii nɛnɛjeeparã mani nii. ²⁶“Ca nii majuropeerã jãa nii,” ïicãri, mani majuropeera ameri quẽe, ameri ïa tuti, ca tiitiparã mani nii.

Ameri tii nemo niirique

6 ¹Yɛ yaarã, jicū ɛnore ñañarije cū ca tiiro mɔja ca ïajata, mɔja añuro yeri tɔgoeña tutuarã ca niirã, puniro ïiricaró maniro añuro cãre wede majio, ñucã cū ca tɔgoeña yeri wajoaro cãre tiiya. Mɔja ca niiro cõrora tɔgoeña bojoca catiya tee peere, mɔja cãare ñañarije ca bii buiyeerije bii eare. ²Mɔja ca niiro cõrora ca nɛcūrijere jeericarore biro, mɔjare ca bii niirijere ameri tii nemo niña. To biro tiirã, Cristo cū ca dotirijere tiirã mɔja tiirucu.

³Ñucã jĩcũ ñno watoara, “O biro ca biĩgu yũ nii,” ca ñĩguã, cã majuropeera ñi ditogu tiimi. ⁴Mũja majuropeera, mũja ca biirique cõtirijere ña bejeya. Jĩcã wãme mũja ca bii ametua nũcãrije to ca niijata, aperã cũja ca biirijepũre cõoñaticãña. ⁵Mani ca niiro cõrora mani ca biirique cõtirijere ca ña maji nũña waaparã mani nii. ⁶Añuriye Ñmũreco Pacũ yee quetire ca bue majio ecogua, niipetirije mũ ca cõorije mena mũre ca bue majiogũre tii nemoña.

⁷Mũja majuropeera ñi ditoticãña. Ñmũreco Pacũra jĩcũ ñno peera bui epe majitimi. Oterique cõrorena tee dicarena jeerique nii. ⁸Ñañarije cã ca tiiruga tũgoñarijere ca tii nũñjeegua, tee jũorira ñañaro tamũo yairucumi. Añuri Yeri cã ca boorore biro ca tii nũñjeegua, Añuri Yeri jũorira caticõa niiriquere bũarucumi. ⁹To biri añurijere ca tii jũtitiparã mani nii. Mani ca jũtitijata, tii cuu ca earo añuriye mani bũarucu. ¹⁰To biri mani ca tii nemora tabe ñno ca niiro, niipetirãre añuro ca tiiparã mani nii, añuro petira manire birora Cristore díamacũ ca tũo nũcũ bũogãre.

Wede majio yapanorique

¹¹Ñaña, yũ majuropeera paca owarique mena, mũjare yũ ca owa cojorijere. ¹²Jeyua quejero yapare mũjare ca wide taa

dotirugarã, bojoca mena añuro tuarugarã wado to biro ñima, “Cristo yucu tenipũ manire cã ca bii yai bojariquere mani ca wedejata, ñañaro tiirugarã mani cãare nũñbocuma” ñi uwima ñirã. ¹³Cũja, jeyua quejero yapare ca wide taa dotirã cãa, doti cũuquĩriquere tii nũñjee peotitima. Jeyua quejero yapare mũjare ca wide taa dotirã, to biro mũja upũpũre mũja ca tiirijepũre, “O biro ca tiirã niirã jãa bii,” ñirugarã ñima. ¹⁴Yũa mani Wiogu Jesucristo cã ca bii yai bojarique ca niitirijepũra, “O biro ca biĩgu yũ nii,” yũ ñirugati majuropeecã. Cristo cã ca bii yai bojarique jũori, ati yepa maquẽ ñañarije tii niiriquea yũre ca bii yai weoriquerpũ nii. Yũ pee cãa teere ca bii yai weoricũpũ yũ nii. ¹⁵Jesucristo menara jeyua quejero yapare wide taaricũ, wide taaya manigũ, niiriquea wapa mani. Wãma yeri tũgoeña wajoarique pee nii, ca wapa cõtirije. ¹⁶Ate ca ñirore biro ca tii nũñjeerã niipetirãre ñucã Ñmũreco Pacũ jaarã Israel yaa pooga cãare, jĩcãri mena añuro niirique, ña mairique, to niijato. ¹⁷Apeyera ñucã, jĩcũ ñno peera ñañaro yũ ca biiro cã tii nemoticãjato, yũa, Wiogu Jesũs yee jũori ca cami tujagũ yũ nii. ¹⁸Yũ jaarã, mani Wiogu Jesucristo cã ca ña mairije mũja niipetirãre mũja ca cati niirije menapũ to niijato. To biro to biijato. Pablo